

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่นำเสนอในบทนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการครูผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.ค. วิสามัญเฉพาะกิจเกี่ยวกับการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา ข้าราชการครูผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบและประเมินสถานศึกษา และข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในสถานศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เสนอคำขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น ประจำปีงบประมาณ 2538 รวม 1,885 คน มีรายละเอียดดังนี้

ข้าราชการครูผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.ค. วิสามัญเฉพาะกิจเกี่ยวกับการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา 76 จังหวัด ประกอบด้วย ศึกษาธิการเขต เป็นประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ

สามัญศึกษาจังหวัด เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จังหวัดละ 8 คน ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่มีตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด รวม 607 คน

ข้าราชการครูผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบและประเมินสถานศึกษา รวม 519 คน ได้แก่

ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 174 คน

ข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา 171 คน

ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 174 คน

ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในสถานศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเสนอคำขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น ประจำปีงบประมาณ 2538 รวม 759 คน ได้แก่

ผู้อำนวยการโรงเรียน 192 คน

อาจารย์ใหญ่ 567 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดดังนี้

2.1 ข้าราชการครูผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.ค.วิสามัญเฉพาะกิจ เกี่ยวกับการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา กำหนดโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่ง ศึกษาธิการ จังหวัด จำนวน 75 คน ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่มีตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 76 คน และข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด จำนวน 76 คน รวม 227 คน

2.2 ข้าราชการครูผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบและประเมินสถานศึกษา กำหนดโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการครูผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้แทน อ.ก.ค.จังหวัด หรือกรรมการผู้แทน อ.ก.ค.สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 76 คน ข้าราชการครูผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้แทน อ.ก.ค.กรมสามัญศึกษา จำนวน 76 คน และข้าราชการครูผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้แทน ก.ค. จำนวน 76 คน รวม 228 คน

2.3 ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เสนอคำขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น ประจำปีงบประมาณ 2538 กำหนดโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ตามตารางสำเร็จรูปของ Krycie and Morgan (1970) โดยสัดส่วนในการสุ่ม (f) คือสัดส่วนระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) กับขนาดของประชากร (N) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัดโดยใช้สูตร $f = n/N \times$ จำนวนประชากรในแต่ละจังหวัด แล้วทำการสุ่มตัวอย่างของอำเภอและโรงเรียน โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีจับสลาก (บุญเรือง ขจรศิลป์, 2534) ได้กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ 194 คน และตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน 66 คน รวมทั้งสิ้น 260 คน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษาที่เสนอคำขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น ประจำปีงบประมาณ 2538

จังหวัด	ผู้อำนวยการโรงเรียน		อาจารย์ใหญ่	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กระบี่	2	1	14	5
กาญจนบุรี	5	2	15	5
กาฬสินธุ์	8	3	9	3
กำแพงเพชร	-	-	6	2
ขอนแก่น	3	1	14	5
จันทบุรี	1	-	4	1
ฉะเชิงเทรา	1	-	1	-
ชลบุรี	2	1	6	2
ชัยนาท	-	-	4	1
ชัยภูมิ	8	3	16	6
ชุมพร	-	-	7	2
เชียงใหม่	4	1	17	9
เชียงใหม่	2	1	29	10
ตราด	2	1	3	1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	ผู้อำนวยการโรงเรียน		อาจารย์ใหญ่	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ตรัง	-	-	14	5
ตาก	2	1	15	5
นครปฐม	1	-	2	1
นครพนม	4	1	7	2
นครราชสีมา	6	2	18	6
นครศรีธรรมราช	10	3	9	3
นครสวรรค์	2	1	10	3
นทบุรี	1	-	-	-
นราธิวาส	4	2	13	4
น่าน	-	-	16	6
บุรีรัมย์	4	2	14	5
ปทุมธานี	3	1	4	1
ประจวบคีรีขันธ์	1	-	3	1
ปราจีนบุรี	3	1	6	2
ปัตตานี	1	-	14	5
พระนครศรีอยุธยา	3	1	8	3
พะเยา	3	1	3	1
พิจิตร	2	1	1	-
พิษณุโลก	1	-	7	2
เพชรบูรณ์	4	2	12	4
เพชรบุรี	-	-	4	1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	ผู้อำนวยการโรงเรียน		อาจารย์ใหญ่	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
แพร่	1	-	4	1
พังงา	1	-	6	2
พัทลุง	3	1	2	1
ภูเก็ต	1	-	-	-
มุกดาหาร	1	-	12	4
มหาสารคาม	1	-	3	1
แม่ฮ่องสอน	-	-	3	1
ยะลา	1	-	8	3
ยโสธร	2	1	5	2
ร้อยเอ็ด	5	2	11	4
ระนอง	2	1	4	1
ระยอง	1	-	4	1
ราชบุรี	4	1	8	3
ลพบุรี	3	1	7	2
ลำปาง	-	-	11	4
ลำพูน	-	-	6	2
เลย	1	1	5	2
ศรีสะเกษ	5	2	16	6
สกลนคร	3	1	1	-
สงขลา	3	1	9	3
สตูล	2	1	5	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	ผู้อำนวยกาารโรงเรียน		อาจารย์ใหญ่	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สมุทรสาคร	-	-	2	1
สมุทรสงคราม	1	-	-	-
สมุทรปราการ	7	2	1	-
สระแก้ว	4	1	7	2
สระบุรี	2	1	4	1
สิงห์บุรี	-	-	1	-
สุโขทัย	1	-	6	2
สุพรรณบุรี	4	2	13	4
สุราษฎร์ธานี	3	1	24	8
สุรินทร์	10	4	8	3
หนองคาย	5	2	5	2
หนองบัวลำภู	9	3	4	1
อ่างทอง	-	-	1	1
อุบลราชธานี	4	1	17	6
อุทัยธานี	-	-	3	1
อุดรธานี	6	2	6	2
อุตรดิตถ์	3	1	6	2
อำนาจเจริญ	-	-	4	1
รวม	192	66	567	194

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อาชวราชการ ตำแหน่งปัจจุบัน ความเกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่างกับหลักเกณฑ์และวิธีการ และการศึกษาสูงสุด มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 การใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบคำถามปลายเปิด จำนวน 51 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบคำถามปลายเปิด จำนวน 10 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู หลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู การบริหารงานในโรงเรียน โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย ตามกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค. กำหนด ได้แก่

หลักเกณฑ์

- 2.1 การกำหนดเกณฑ์ปริมาณนักเรียนชั้นต่ำ
- 2.2 การกำหนดองค์ประกอบด้านปริมาณงาน
- 2.3 การกำหนดองค์ประกอบด้านคุณภาพของงาน
- 2.4 การกำหนดองค์ประกอบด้านสภาพของงาน
- 2.5 การกำหนดค่าคะแนนในแต่ละองค์ประกอบ

วิธีการ

2.6 การกำหนดระยะเวลาในการส่งคำขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง

2.7 การแต่งตั้ง อ.ก.ค.วิสามัญเฉพาะกิจเกี่ยวกับการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง

ผู้บริหารในสถานศึกษา

2.8 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินสถานศึกษา

3. สร้างเครื่องมือ โดยอาศัยกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม โดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปเสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และอธิบดีกรมสามัญศึกษา และขอให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยัง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวแจ้งให้ข้าราชการครูในสังกัดนั้น ๆ ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง และขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนโดยทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองส่วนหนึ่ง

3. ภายหลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 20 วัน เมื่อยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการทวงถาม โดยเดินทางไปติดต่อด้วยตนเองส่วนหนึ่ง ส่งจดหมายทวงถามส่วนหนึ่ง และโทรศัพท์ทวงถามอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ รวม 589 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย